

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKADEMINĖS ETIKOS IR PROCEDŪRŲ KONTROLIERIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL KOLEGIJOS ATESTACIJOS IR KONKURSŲ KOMISIJOS PROCEDŪRŲ
PAŽEIDIMŲ**

2021 m. liepos 2 d. Nr. SP-8
Vilnius

Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSĮ) 17 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. XI-1583 „Dėl Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos įsteigimo ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos nuostatų patvirtinimo“, 13 punkto 1 papunkčiu ir kontrolieriaus 2019 m. rugpjūčio 9 d. įsakymu Nr. V-19 patvirtintų Skundų, pranešimų nagrinėjimo ir tyrimų akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus iniciatyva atlikimo rekomendacijų (toliau – Rekomendacijos) 25 punktu, atlikęs 2020 m. gruodžio 22 d. atnaujintą tyrimą dėl galimų procedūrų pažeidimų [Kolegijoje]*,

nustatė:

Kolegija Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai (toliau – Tarnyba) pateikė papildomą informaciją dėl [A. A.] paskyrimo eiti [docento] pareigas Kolegijoje 2020 m. gegužės 6 d. Susipažinus su pateikta informacija, nustatytos naujos aplinkybės, dėl kurių Tarnyboje 2020 m. gruodžio 22 d. atnaujintas tyrimas toje dalyje, kurios pagrindu kontrolieriaus 2020 m. gruodžio 2 d. sprendime Nr. SP-19 „Dėl kolegijos Akademinės tarybos procedūrų pažeidimų“ (toliau – Sprendimas) buvo konstatuotas Akademinės tarybos procedūrų pažeidimas.

Tarnyba dėl papildomų paaiškinimų ir dokumentų pateikimo kreipėsi į Kolegiją, kuri pateikė prašomą informaciją.

Tyrimas, kurio pagrindu buvo priimtas Sprendimas, buvo pradėtas kontrolieriaus iniciatyva, taip pat remiantis Tarnyboje gautais pranešimais. Viename iš pranešimų nurodyta, kad Kolegijos Akademinė taryba (toliau – Akademinė taryba) paskyrė Kolegijos darbuotoją [A. A.], [kuris] „nėra mokslų [daktaras] <...> neatitinka nei vieno kriterijaus, nurodyto [MSĮ]“, Kolegijoje eiti docento pareigas. Taip pat patikslinta, kad [A. A.] eiti docento pareigas 2020–2021 m. m. Akademinė taryba paskyrė 2020 m. pavasarį, ir „tai yra precedento neturintis atvejis, nes nei studentų skaičius, nei dėstytojų krūvis nėra žinomas“ ir „[vieninteliam A. A.] tokios pareigos vėl yra tvirtinamos iš anksto, nors [A. A.] jų net negali eiti“.

* Čia ir toliau Sprendimo tekste pateikiami ir vartojami išgalvoti asmenų inicialai, kolegijos, universiteto, teisės aktų ir kt. nuasmeninti duomenys Tarnybai yra žinomi, tačiau čia ir toliau neskelbiami siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą ir išvengiant asmenų atpažįstamumo. Taip pat čia ir toliau Sprendimo tekste laužtiniuose skliaustuose pateikiama Tarnybos informacija.

Dėl [A. A.] priėmimo į docento pareigas 2004 m.

Kolegijos paaiškinimuose Tarnybai nurodyta, kad „patvirtiname, kad [A. A.] laimėjo 2004 m., 2009 m. ir 2014 m. skelbtus konkursus [dėstytojo] pareigoms užimti. 2004 m. rugpjūčio 31 d., vadovaujantis konkursų ir atestacijos komisijos sprendimu ir [Akademinės tarybos] pritarimu, su [A. A.] buvo sudaryta darbo sutartis 5 metų kadencijai [docento] pareigoms“. Kartu pateikė Kolegijos laikinojo direktoriaus [A. B.] 2004 m. rugpjūčio 31 d. [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] įsakymo patvirtintą kopiją, kuriame nurodyta, kad „tenkinu [A. A.] prašymą ir vadovaudamasis [Kolegijos] dėstytojų atestacijos ir konkursų pareigoms eiti nuostatais, patvirtintais 2004 m. sausio 14 d. <...>, ir 2004 m. gegužės 28 d. konkurso docento, lektoriaus ir asistento pareigas eiti rezultatais <...> priimu [A. A.] papildomoms [docento] pareigoms 5 metų kadencijai“.

Kolegijos dėstytojų atestacijos ir konkursų pareigoms eiti nuostatų, patvirtintų Kolegijos [direktoriaus pavaduotojo akademinėi veiklai] l. e. direktoriaus pareigas [A. A.] 2004 m. [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] (toliau – 2004 m. Konkursų nuostatai), 1 punkte nustatyta, kad „dėstytojai į pareigas skiriami konkurso tvarka Kolegijos statuto nustatyta 5 metų kadencijai. Ne konkurso tvarka gali būti priimami ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui.“ Šiame punkte eksplicitiškai nenurodyta, kokioms – pagrindinėms ar nepagrindinėms – pareigoms vieši konkursai 5 metų kadencijai turi būti skelbiami.

2004 m. Konkursų nuostatų V dalies „Privalomi kvalifikaciniai reikalavimai asmenims, dalyvaujantiems pirmą kartą skelbiamame konkurse dėstytojo pareigoms eiti“ 42 punkto 1 papunktyje nustatyta, kad „docento pareigas gali eiti mokslininkas arba Akademinė tarybai pritarus, į docento pareigas ne daugiau kaip vienai kadencijai gali būti priimamas asmuo, turintis magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą“.

Kolegijos laikinojo direktoriaus [A. B.] 2004 m. rugpjūčio 31 d. įsakymo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] pasirašymo metu galiojo Kolegijos laikinasis statutas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] įsakymu [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] (toliau – Laikinasis statutas¹).

Laikinojo statuto 29 punkto 3 papunktyje (Kolegijos paaiškinimuose teigiama, kad „3 str. 5.4 p.“) nustatyta, kad Akademinė taryba „nustato dėstytojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarką“². Akademinės tarybos teisė deleguoti jai nustatytas pareigas Laikinajame statute nenustatyta. Kolegijos direktoriaus teisės ir pareigos Laikinajame statute nenustatytos.

Laikinojo statuto 68 ir 70 punktuose atitinkamai taip pat nustatyta, kad „Kolegijos dėstytojų pareigybės yra profesorius, docentas, lektorius ir asistentas“ ir kad „į Kolegijos dėstytojų <...> pagrindines pareigas asmenys skiriami viešo konkurso būdu ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai. <...>. Direktorius gali priimti darbui pagrindinėse pareigose dėstytojus ne konkurso tvarka, pagal terminuotą darbo sutartį vieneriems metams“.

Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo redakcijos, aktualios nuo 2003 m. gegužės 14 d. iki 2005 m. liepos 31 d. (toliau – 2003 m. AMĮ), 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius ir asistentas“ ir 5 dalyje nustatyta, kad „Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas. Šie asmenys turi atitikti docento pareigų reikalavimus. Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje ne daugiau kaip vienai kadencijai gali būti priimamas asmuo, turintis magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygstantį aukštąjį išsilavinimą.“ Ši 2003 m. AMĮ nuostata nenumato, kokioms – pagrindinėms ar nepagrindinėms – pareigoms gali būti priimamas asmuo. To paties įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „Į aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pagrindines pareigas asmenys skiriami viešo konkurso būdu ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai“ ir 7 dalyje nustatyta, kad „Rektorius (kolegijos direktorius) ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui nepagrindinėms pareigoms gali be konkurso priimti dėstytojus dirbti pedagoginį darbą

¹ Aktuali redakcija nuo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta].

² Čia ir toliau – pabraukta Tarnybos.

pagal terminuotą darbo sutartį. Šiems dėstytojams taikomi šio įstatymo 28 straipsnyje atitinkamoms pareigoms numatyti kvalifikaciniai reikalavimai, išskyrus reikalavimą vykdyti mokslinius tyrimus.“

Lietuvos Respublikos darbo kodekso (aktuali redakcija 2004-07-01–2005-05-06) 114 straipsnyje nustatyta, kad „1. Darbuotojas gali susitarti, jeigu to nedraudžia įstatymai, kad jis toje pačioje darbovietėje eis tam tikras papildomas pareigas arba dirbs tam tikrą papildomą (sutartyje nesulygtą) darbą. 2. Darbuotojas gali eiti antraeiles pareigas arba dirbti darbus kitoje darbovietėje, jeigu to nedraudžia įstatymai ar kiti norminiai teisės aktai. Darbo sutarties dėl antraeilių pareigų (darbo) ypatumus nustato Vyriausybė ir kolektyvinės sutartys.“

Atsižvelgiant į tai, kad 2004 m. Konkursų nuostatų 1 punkte eksplacitiškai nenustatyta, kokioms – pagrindinėms ar nepagrindinėms – pareigoms konkurso tvarka 5 metų kadencijai dėstytojai yra skiriami, teisinis pagrindas konstatuoti [Kolegijos] laikinojo direktoriaus, priėmusio [A. A.] į papildomas docento pareigas 5 metų kadencijai konkurso būdu, priėmimo į docento pareigas procedūrų pažeidimą nenustatyta.

Dėl 2009 m. viešo konkurso docento pareigoms

Kolegijos paaiškinimuose Tarnybai nurodyta, kad Kolegijos atestacijos ir konkursų komisijos (toliau – Komisija) posėdyje 2009 m. balandžio 17 d. buvo nutarta „[docentą A. A.] už kadenciją atestuoti [docento] pareigoms“. Komisijos 2009 m. birželio 22 d. posėdyje buvo nutarta, kad [A. A.] laimėjo konkursą docento (dėstyti [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta]) pareigoms.

Komisijos 2009 m. birželio 22 d. posėdžio metu nutarta, kad [A. A.] laimėjo konkursą: docento pareigoms eiti: 1) nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki 2010 m. rugpjūčio 31 d. ne mažiau kaip 0,5 etato 2009–2010 mokslo metams; 2) nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. iki 2014 m. rugpjūčio 31 d., t. y. 2010–2011, 2011–2012, 2012–2013, 2013–2014 mokslo metams etato dydis nustatytas pagal patvirtintas mokslo metų tarifacijas, priklausomai nuo studijų programų turinio ir studentų skaičiaus, jei Akademinė taryba pritaris eiti docento pareigas; 3) lektoriaus pareigoms eiti nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. iki 2014 m. rugpjūčio 31 d., jei Akademinė taryba neteiks pritarimo eiti docento pareigas. Iš Kolegijos pateikto Akademinės tarybos 2009 m. birželio 18 d. posėdžio protokolo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] matyti, kad Akademinė taryba pritarė, kad [A. A.] į docento pareigas būtų [priimtas] vieniems metams (iki 2010 m. rugpjūčio 31 d.). *Iš Komisijos nutarimo nėra galimybės nustatyti, kokioms – pagrindinėms ar nepagrindinėms – pareigoms [A. A.] buvo [priimtas], tačiau remiantis Kolegijos pateiktu 2018 m. vasario 26 d. [A. A.] gyvenimo aprašymu ankstesniame Tarnybos tyrime, [A. A.] ėjo Kolegijos direktoriaus pareigas nuo 2008 m. vasario 12 d. iki 2013 m. vasario 12 d. Atsižvelgiant į tai, taip pat į Kolegijos direktoriaus 2010 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] „Dėl darbo sutarties sąlygų keitimo“, darytina išvada, kad [A. A. priimtas] 0,5 etato docento (nepagrindinėms) pareigoms nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. iki 2011 m. rugpjūčio 31 d.*

Kolegija paaiškinimuose Tarnybai nurodė, kad, vadovaujantis Kolegijos konkursų eiti dėstytojų pareigas organizavimo ir dėstytojų atestavimo nuostatais, patvirtintais Kolegijos direktoriaus 2005 m. spalio 19 d. įsakymu [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] ir įsigaliojusiais nuo 2006 m. sausio 1 d. (toliau – 2006 m. Konkursų nuostatai), „dėstytojų atestacija, t. y. veiklos vertinimas, vyksta kas penkerius metus. Tai ir buvo atliekama laiku. Manome, kad kasmetinis atestavimas ir konkurso organizavimas būtų buvęs perteklinis, nes iš kiekvienų mokslo metų [dėstytojo A. A.] ataskaitų katedroje ir fakulteto taryboje buvo matomi ir tvirtinami aukšti veiklos balai bei puikūs studentų apklausų įvertinimai. Be to, toks reikalavimas [kasmetinė atestacija ir konkurso organizavimas] nebuvo numatytas jokiuose Kolegijos dokumentuose ar MSĮ aktualiose redakcijose.“ Iš šių paaiškinimų darytina išvada, kad konkursai docento pareigoms, kurias nuo 2010 m. ėjo [A. A.], 2011, 2012 ir 2013 metais skelbiami ir organizuojami nebuvo. Kartu su šiais paaiškinimais Kolegija pateikė ir Kolegijos direktoriaus 2011, 2012 ir 2013 metų įsakymus, kuriais

[A. A], remiantis taip pat ir Akademinės tarybos suteiktais pritarimais, kasmet buvo [skiriamas] eiti [docento] pareigas tik vieniems kalendoriniams metams.

MSĮ (aktuali redakcija 2009-04-30–2011-12-28; toliau – 2009 m. MSĮ), 58 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas. Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje.“; 65 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus ir asmenis, nurodytus 61 straipsnyje ir šio straipsnio 4 dalyje³, pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai. Konkurso aukštosios mokyklos dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigoms eiti organizavimo tvarką nustato aukštoji mokykla“.

Kolegijos Statuto, aktualaus nuo 2007 m. birželio 6 d. iki 2011 m. lapkričio 13 d. (toliau – 2007 m. Statutas), 67 punkte nustatyta, kad „Kolegijos dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius ir asistentas“, 69 punkte nustatyta, kad „Į kolegijos dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus, pagrindines pareigas asmenys skiriami viešo konkurso būdu ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai. <...>. Kolegijos direktorius ne ilgesniam kaip vienerių metų laikotarpiui ne pagrindinėms pareigoms gali be konkurso priimti dėstytojus dirbti pedagoginį darbą pagal terminuotą darbo sutartį“.

Remiantis Kolegijos pateiktais paaiškinimais, 2009 m. birželio 22 d. konkursas Kolegijoje buvo organizuojamas vadovaujantis 2006 m. Konkurso nuostatais. 2006 m. Konkurso nuostatuose nereglamentuojama, kaip turėtų vykti konkursas docento pareigoms vieniems metams pagal 2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalį (t. y. 2006 m. Konkurso nuostatai buvo atnaujinti pagal aktualius teisės aktus tik 2014 metais). 2006 m. Konkurso nuostatų VII skyriaus „Dėstytojų, dirbančių socialinių mokslų srityse, minimalių kvalifikacinių pareigybių reikalavimų aprašas“⁴ 88 punkte pateikiamas baigtinis reikalavimų docentui sąrašas. 2006 m. Konkurso nuostatų 88.1 papunktyje nustatyta, kad „į docento pareigas gali pretenduoti mokslininkai, kurie po daktaro laipsnio jiems suteikimo įvykdė bent vieną iš šių reikalavimų“ ir išvardijami alternatyvūs reikalavimai, iš kurių bent vienas turi būti įgyvendintas būtent po daktaro laipsnio, kuris [A. A.] iki 2009 m. birželio 22 d. nebuvo suteiktas. 2006 m. Konkurso nuostatų 88.2 papunktyje nustatyta, kad „pretendento mokslo darbai turi atitikti studijų kryptį, kurioje ketinama dirbti“. Galimybės asmeniui dalyvauti konkurse į docento pareigas turint magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir Akademinės tarybos pritarimą (pagal 2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalį ir 2006 m. Konkurso nuostatų 88.1 papunktį) 2006 m. Konkurso nuostatuose nėra numatytos, todėl [A. A.] kandidatūros eiti docento pareigas svarstymas Komisijos 2009 m. birželio 22 d. vykusiame konkurse docento pareigoms neturėjo teisinio pagrindo, t. y. laikytinas neteisėtu.

Vertinant tai, kad 2007 m. Statuto 69 punkte nustatyta „ne ilgesnė kaip 5 metų kadencija“ prieštarauja 2009 m. MSĮ 65 straipsnio 1 dalyje nustatytai imperatyviai nuostatai „5 metų kadencija“, konkursai trumpesnei kadencijai Kolegijoje negalėjo būti organizuojami. Vadovaujantis teisės aktų viršenybės principu, 2009 m. MSĮ turi viršenybę 2007 m. Statuto atžvilgiu, todėl dėstytojų kadencijos trukmė turi neprieštarauti 2009 m. MSĮ 65 straipsnio 1 dalyje

³ 2009 m. MSĮ 61 straipsnis „1. Mokslo ir studijų institucijos gali ne ilgiau kaip 2 metams kviesti dėstytojus ir mokslo darbuotojus dirbti pagal terminuotą darbo sutartį. 2. Kvietiniams dėstytojams ir mokslo darbuotojams šiame įstatyme nustatyta skyrimo į pareigas tvarka netaikoma.“ ir 65 straipsnio 4 dalis „Su asmeniu, antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota darbo sutartis šioms pareigoms eiti. Šis asmuo atestuojamas kas 5 metai mokslo ir studijų institucijų nustatyta tvarka. Neatestuotas asmuo atleidžiamas. Į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas priimama viešo konkurso būdu.“

⁴ [A. A.] pretendavo į docento pareigas dėstyti [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] dalyką Kolegijos [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] katedroje, todėl [jo] atitikimas reikalavimams turėjo būti vertinamas pagal 2006 m. Konkurso nuostatų 88 punktą.

nustatyta dėstytojų kadencijos trukmei. Pagal 2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalį sutartis docento pareigoms su asmeniu, turinčiu magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir atitinkantį kitus reikalavimus bei pritarus Akademinėi tarybai, gali būti sudaroma ne ilgiau kaip vieniems metams, nepriklausomai nuo priėmimo pareigoms būdo (viešo konkurso ar be konkurso). Galimybė sudaryti terminuotą darbo sutartį su asmeniu nepagrindinems pareigoms be konkurso Kolegijos direktoriui yra numatyta Statuto 69 punkte, tačiau 2006 m. Konkursų nuostatuose nebuvo reglamentuotas asmens priėmimas docento pareigoms vieniems metams viešo konkurso būdu. Pažymėtina, kad Akademinė taryba pritarimą kasmet suteikdavo tik vieniems metams, todėl viešas konkursas 5 metų kadencijai galėjo būti organizuojamas nustatant reikalavimą, kad docento pareigas gali eiti mokslininkas (2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalis), t. y. tyrėjas, turintis mokslo laipsnį (mokslininko sąvoka pateikiama 2009 m. MSĮ 4 straipsnio 12 dalyje).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisijos 2009 m. birželio 22 d. nutarimas, kad [A. A.] laimėjo konkursą docento pareigoms eiti nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki 2010 m. rugpjūčio 31 d. ne mažiau kaip 0,5 etato 2009–2010 mokslo metams (vieniems metams) arba docento pareigoms eiti nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. iki 2014 m. rugpjūčio 31 d. (penkiems metams), 2010–2011, 2011–2012, 2012–2013, 2013–2014 mokslo metams etato dydį nustatant pagal patvirtintas mokslo metų tarifkacijas, priklausomai nuo studijų programų turinio ir studentų skaičiaus, jei Akademinė taryba pritaris eiti docento pareigas, laikytinas prieštaraujančiu 2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalies ir 65 straipsnio 1 dalies nuostatomis ta apimtimi, kuriose atitinkamai nustatyta, kad „Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją“ ir „į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų <...> pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai“.

Dėl 2014 m. viešo konkurso docento pareigoms

Kolegijos paaiškinimuose Tarnybai nurodyta, kad Komisijos 2014 m. balandžio 18 d. posėdžio metu buvo nutarta „[A. A.] atestuoti už kadenciją nuo 2009-09-01 iki 2014-08-31“. Kartu Tarnybai buvo pateikta Komisijos 2014 m. balandžio 18 d. posėdžio protokolo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] patvirtinta kopija.

Atsižvelgiant į tai, kad Komisija 2009 m. birželio 22 d. priėmė MSĮ 58 straipsnio 3 daliai ir 65 straipsnio 1 daliai prieštaraujantį nutarimą, kuriuo [A. A. paskelbtas laimėjusiu] konkursą docento pareigoms eiti, laikytina, kad ir atestacijos už „kadenciją nuo 2009-09-01 iki 2014-08-31“ (5 metų kadencija), organizavimas 2014 m. balandžio 18 d. negalėjo turėti teisinio pagrindo, t. y. *injuria jus non oritur* (neteisės pagrindu teisė neatsiranda).

MSĮ aktualių redakcijų, galiojusių nuo 2012 m. gegužės 8 d. iki 2014 m. lapkričio 9 d. (toliau – 2012 m. MSĮ), 58 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas. Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje“. 2012 m. MSĮ 65 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus ir asmenis, nurodytus 61 straipsnyje ir šio straipsnio 4 dalyje⁵, pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų

⁵ 2012 m. MSĮ 61 straipsnyje nustatyta, kad „1. Mokslo ir studijų institucijos gali ne ilgiau kaip 2 metams kviešti dėstytojus ir mokslo darbuotojus dirbti pagal terminuotą darbo sutartį. 2. Kviestiniams dėstytojams ir mokslo darbuotojams šiame įstatyme nustatyta skyrimo į pareigas tvarka netaikoma.“ ir 65 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad

kadencijai. Konkursų aukštosios mokyklos dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigoms eiti organizavimo tvarką nustato aukštoji mokykla“.

Kolegijos paaiškinimuose Tarnybai nurodyta, kad po 2014 m. balandžio 18 d. atestacijos [A. A.] 2014 m. liepos 9 d. dalyvavo konkurse docento pareigoms eiti (Komisijos 2014 m. liepos 9 d. posėdžio protokolo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] patvirtinta kopija). Minėtame protokole matyti, jog Komisija nutarė, kad [A. A.] laimėjo konkursą: docento pareigoms eiti (dėstyti [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] dalyką) nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. iki kol įgis teisę gauti senatvės pensiją ne mažiau kaip 0,1 etato 2014–2015 mokslo metams, o likusiems mokslo metams etato dydis nustatomas pagal patvirtintas mokslo metų tarifacijas, priklausomai nuo studijų programų turinio ir studentų skaičiaus, jei Akademinė taryba pritaris eiti docento pareigas. Vadinasi, Komisija paskelbė konkurso docento pareigoms eiti [laimėtoju A. A.] „iki kol įgis teisę gauti senatvės pensiją“, nors iš Akademinės tarybos 2014 m. rugpjūčio 25 d. posėdžio protokolo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] matyti, kad nutarta „[A. A.] suteikti [docento] pareigas iki 2015-08-31“.

Kolegijos statuto aktualios redakcijos, galiojusios nuo 2011 m. lapkričio 13 d. iki dabar (toliau – 2011 m. Statutas), 71 punkte nustatyta, kad „fakultetų dekanų, katedrų vedėjų, kolegialių valdymo ir savivaldos institucijų (išskyrus studentų atstovybes) vadovų ir narių (išskyrus studentų atstovus), viešo konkurso būdu renkamų dėstytojų, mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų kadencijos trukmė – 5 metai“, 83 punkte nustatyta, kad „Kolegijos dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius, asistentas. Kvalifikacinius dėstytojų ir mokslo darbuotojų (išskyrus mokslininkus stažuotojus) pareigybių reikalavimus, konkursų šioms pareigoms eiti organizavimo, dėstytojų ir mokslo darbuotojų (išskyrus mokslininkus stažuotojus) atestavimo tvarką nustato Kolegijos dėstytojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarkos aprašas, kurį tvirtina Akademinė taryba“, 85 punkte nustatyta, kad „į Kolegijos dėstytojų ir mokslo darbuotojų pagrindines pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai“. Atkreiptinas dėmesys, kad 2011 m. Statuto 71 ir 85 punktuose nustatytos kadencijų trukmės nesutampa, t. y. 71 punktas nustato 5 metų kadenciją viešo konkurso būdu renkamiems dėstytojams, nepriklausomai nuo to, kokioms – pagrindinėms ar nepagrindinėms – pareigoms būtų priimamas asmuo (imperatyvi nuostata), o 85 punktas nustato ne ilgesnę kaip 5 metų kadenciją tik pagrindinėms pareigoms.

Remiantis Kolegijos paaiškinimais, 2014 m. liepos 9 d. konkursas Kolegijoje vyko vadovaujantis Kolegijos dėstytojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Akademinės tarybos 2014 m. kovo 17 d. protokoliniu sprendimu (toliau – 2014 m. Konkursų aprašas). Kolegija paaiškinimuose atkreipia Tarnybos dėmesį į tai, kad 2014 m. Konkursų aprašo 54.5 papunktyje yra „detalizuota MSĮ 65 str. 3 dalies definicija Kolegijoje“⁶.

2014 m. Konkursų aprašo 2 punkte nustatyta, kad „dėstytojai į pareigas skiriami konkurso tvarka Kolegijos statuto nustatytai ne ilgesnei kaip 5 metų kadencijai. Ne konkurso tvarka gali būti

„Su asmeniu, antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota darbo sutartis šioms pareigoms eiti. Šis asmuo atestuojamas kas 5 metai mokslo ir studijų institucijų nustatyta tvarka. Neatestuotas asmuo atleidžiamas. Į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas priimama viešo konkurso būdu.“

⁶ 2014 m. Konkurso aprašo tvirtinimo metu aktualios MSĮ redakcijos 65 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad „Likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki mokslo ir studijų institucijų dėstytojo ir mokslo darbuotojo kadencijos pabaigos skelbiamas viešas konkursas šioms pareigoms eiti. Konkurse gali dalyvauti ir šias pareigas einantis asmuo. Pranešimas apie konkursą pareigoms eiti turi būti skelbiamas institucijos ir Lietuvos mokslo tarybos tinklalapiuose ir šalies, ir, jeigu tikslinga, – tarptautinėse visuomenės informavimo priemonėse.“, tačiau iš Kolegijos paaiškinimų konteksto manytina, kad rašoma apie paaiškinimų rengimo metu aktualios MSĮ redakcijos 65 straipsnio 3 dalį, kurioje nustatyta, kad „Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas arba meno daktaras, vykdamas meno veiklą. Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas, meno daktaras turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje.“

priimami ne ilgesniam kaip dviejų metų laikotarpiui“, 44 punkte nustatyta, kad „Su asmeniu, pasibaigus pirmajai jo kadencijai ir antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms dėstytojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota (iki kol jis įgis teisę gauti senatvės pensiją) darbo sutartis šioms pareigoms eiti. <...> Šis asmuo atestuojamas kas 5 metai šio Aprašo nustatyta tvarka. Neatestuotas asmuo atleidžiamas. Į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas priimama viešo konkurso būdu“; 54 punkte nustatyta, kad „į docento pareigas gali pretenduoti mokslininkas, turintis daktaro laipsnį, ne mažesnį kaip 3 metų pedagoginio darbo aukštojoje mokykloje stažą ir įvykdęs bent vieną iš šių reikalavimų“, numatytų 54.1–54.5 papunkčiuose, pavyzdžiui, paskelbė bent vieną mokslinį straipsnį, dalyvavo rengiant naujas dalykų programas ir pan. 2014 m. Konkursų aprašo 54.5 papunktyje nustatyta, kad „Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas Kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo turintis didelę praktinio darbo patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje (ne mažiau kaip 10 metų praktinio darbo stažą) ar studijuojantis doktorantūroje⁷ ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir ne mažesnį kaip 5 metų pedagoginio darbo stažą aukštojoje mokykloje“. Šio reikalavimo turinys prieštarauja 54 punktui ta apimtimi, kurioje numatyta, kad pretendentas į docento pareigas, kurių reikalavimus, nustatytus 54.2–54.5 papunkčiuose, turi atitikti, privalo turėti daktaro laipsnį. Atsižvelgiant į tai, kad 2014 m. Konkursų aprašo 54.5 papunktyje nustatyta, kad docento pareigas eiti gali ir daktaro laipsnio neturintis asmuo, darytina išvada, kad šis papunktis negali būti taikomas kaip vienas iš 54 punkte nustatytų reikalavimų.

Kolegijos paaiškinimuose Tarnybai dėl 2014 m. Konkursų aprašo 54.5 papunkčio nurodyta, kad „akivaizdu, kad tai turėjo būti atskiras punktas, kuris koreliuotų su [2012 m.] MSĮ 58 str. 3 dalimi ir detaliau paaiškintų Kolegijos keliamus reikalavimus pretendentams dirbti docento pareigose vienerius metus. Tai tiesiog korektūros klaida.“

Pažymėtina, kad 2012 m. MSĮ 65 straipsnio 1 dalies nuostata dėl dėstytojų 5 metų kadencijos termino yra imperatyvi, t. y. nenumato nei trumpesnės, nei ilgesnės kadencijos trukmės, todėl konkursai trumpesnei nei 5 metų kadencijai Kolegijoje negalėjo būti organizuojami. 2014 m. Konkursų aprašo⁸ 2 punkte nustatyta „ne ilgesnė kaip 5 metų kadencija“ prieštarauja MSĮ 65 straipsnio 1 dalies imperatyviai nuostatai. Vadovaujantis teisės aktų viršenybės principu, 2012 m. MSĮ 65 straipsnio 1 dalis turi viršenybę 2011 m. Statuto ir 2014 m. Konkursų aprašo atžvilgiu. Pagal 2012 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalį docento pareigoms su asmeniu, turinčiu magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją ir atitinkantį kitus reikalavimus bei pritarus Akademeinei tarybai, sutartis gali būti sudaroma ne ilgiau kaip vieniems metams.

Kolegija Tarnybai nurodė, kad „vadovaujantis [2012 m. MSĮ] (tuo metu aktualios redakcijos) 65 str. 4 d. ir [2014 m. Konkursų aprašo] 44 p., su [A. A.] buvo sudaryta darbo sutartis terminui, iki įgis teisę gauti senatvės pensiją“.

2012 m. MSĮ 65 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad „su asmeniu, antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota darbo sutartis šioms pareigoms eiti. Šis asmuo atestuojamas kas 5 metai mokslo ir studijų institucijų nustatyta tvarka. <...>. Neatestuotas asmuo atleidžiamas. Į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas priimama viešo konkurso būdu.“

Iš Kolegijos pateiktos informacijos nustatyta, kad [A. A.] du kartus – 2004 m. (nepažeidžiant procedūrų) ir 2009 m. (pažeidžiant procedūras) – [paskelbtas laimėjusiu] konkursus docento pareigoms eiti, tačiau tyrimo metu nustatyta, kad [A. A.] paskelbimas [laimėjusiu] 2009 m.

⁷ Studentų registre informacijos apie [A. A.] studijas doktorantūroje duomenų nerasta (tikrinimo data 2021 m. liepos 2 d.). Remiantis Kolegijos ankstesniame Tarnybos tyrime pateikta [universiteto] 2006 m. spalio 12 d. pažymėjimu [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] nustatyta, kad [A. A.] „Dalyvavo [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta] <...>“ ir [universitete] 2005–2006 metais išlausė 5 doktorantūros kursus ir išlaikė 5 egzaminus.

⁸ 2014 m. Konkurso aprašo tvirtinimo metu 2014 m. kovo 17 d. MSĮ aktualioje redakcijoje (nuo 2012 m. gegužės 8 d. iki 2014 m. balandžio 24 d.) 65 straipsnio 1 dalyje, taip pat kaip ir 2012 m. MSĮ, nustatyta, kad „į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus ir asmenis, nurodytus 61 straipsnyje ir šio straipsnio 4 dalyje, pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai“.

konkursą laikytinas prieštaraujančiu MSĮ 58 straipsnio 3 daliai ir 65 straipsnio 1 daliai, t. y. neteisėtu.

Kolegija taip pat paaiškino, kad sudarius neterminuotą sutartį su [A. A.] ir praėjus penkiems metams, Komisijos 2019 m. balandžio 29 d. posėdžio metu buvo atestuojama už 2014–2019 m. eitas docento pareigas. Kolegija pateikė Komisijos 2019 m. balandžio 29 d. nutarimą [Sprendimo teksto dalis nuasmeninta], kuriame nutarta „[Docentą A. A.] atestuoti už kadenciją nuo 2014-09-01 iki 2019-08-31.“

Kolegija paaiškinimuose nurodė, kad [A. A.] 2020 m. pavasarį kreipėsi į Akademinę tarybą dėl pritarimo 2020–2021 m. eiti docento pareigas. Taip pat Kolegija Tarnybai pateikė Akademinės tarybos 9 posėdžių protokolų (2009-06-18; 2010-08-26; 2011-08-31; 2012-08-29; 2014-08-25; 2015-08-28; 2017-08-31; 2018-08-31 ir 2020-05-06) išrašus ir 3 protokolinius sprendimus (2013-08-30; 2016-08-31 ir 2019-09-04), iš kurių matyti, kad kasmet Akademinės taryba nutardavo pritariti [A. A.] prašymams dėl leidimo dirbti docento pareigose atitinkamais mokslo metais, kaip tai nustatyta 2012 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalyje. Kolegija paaiškinimuose Tarnybai taip pat nurodė, kad Akademinė taryba „neturi specialios tvarkos, kuri būtų skirta asmenims, besikreipiantiems dėl pritarimo eiti docento pareigas vieneriems metams <...>. Šiuo metu (<...>) yra rengiamos [Akademinės tarybos] darbo reglamento pataisos“.

Atsižvelgiant į tai, kad Komisija 2014 metais nepagrįstai atestavo [A. A.] už 2009-09-01–2014-08-31 kadenciją ir paskelbė [A. A. laimėjusiu] konkursą docento pareigoms eiti iki kol įgis teisę gauti senatvės pensiją, darytina išvada, kad Komisijos sprendimai, lėmę, kad [A. A.] kontrolieriaus sprendimo rengimo metu Kolegijoje eina docento pareigas, priimti pažeidžiant 2012 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalį ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Docento pareigas gali eiti mokslininkas <...>. Akademinės tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją.“ ([A. A.] nebuvo [įgijęs] mokslo laipsnio) ir 65 straipsnio 4 dalį ta apimtimi, kurioje nustatyta, kad „Su asmeniu, antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota darbo sutartis šioms pareigoms eiti.“ (2009 m. konkurso docento pareigoms eiti laimėjimas laikytinas prieštaraujančiu 2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalies ir 65 straipsnio 1 dalies nuostatoms, todėl negali būti laikoma, kad 2014 m. [A. A.] „antrą kartą iš eilės“ laimėjo konkursą toms plačioms pareigoms eiti).

Kontrolierius, išanalizavęs ir įvertinęs turimą informaciją ir ją patvirtinančius dokumentus bei teisinį reglamentavimą, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 17 straipsnio 11 dalies 1 ir 6 punktais:

nusprendė:

informuoti [Kolegiją] ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministeriją apie [Kolegijos] atestacijos ir konkursų komisiją, pažeidusią 2009 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalies ir 65 straipsnio 1 dalies nuostatas ir 2012 m. MSĮ 58 straipsnio 3 dalies ir 65 straipsnio 4 dalies nuostatas, ir rekomenduoti [Kolegijai] imtis priemonių, kad būtų pašalinti procedūrų pažeidimai ir jų priežastys.

Kontrolieriaus sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Vilnius, Žygimantų g. 2) per vieną mėnesį nuo šio sprendimo įteikimo datos.